

Hamsun-debatten

Av Ebba Haslund, forfatter

Løsrevne sitater kan virke bombastiske. Til grunn for min ytring «egentlig skadet nok Hamsun sitt land mer enn en Rinnan» ligger

1) Hans utrettelige forsvar av den tyske nasjonalsosialisme, av «nyordningen» (nazifisering av Norge) samt Quisling-regimet, dokumentert ved Hamsuns egne uttalelser i artikler og intervjuer. Dette at han offentlig lot seg bruke som garantist for nazismens barbari. Han forsvarte bl.a. Tysklands bruk av konsentrasjonsleirer.

2) Hans opprop til norske soldater under kampene i Norge 1940: «Kast børsa og gå hjem igjen!» Hans begeistrede hyldest til den norske legion i 1941, til «våre kjekke unge gutter som går inn på tyskernes side».

Hva angår «det brune grums», så finnes det avsnitt i enkelte av Hamsuns bøker, det polemikeren Hamsun bryter inn i diktningen. Eksempelvis

1) skildringen av gamle mennesker i «Rosa og Benoni», de to barnemorderskene i «Markens grøde», der Inger blir betraktet med mer overbærenhet fordi barnet hun drepte var haremynt (i tråd med nazismens dyrkelse av det unge, sunne, livsdugelige og dens forakt for de svake).

2) Hamsuns utfall mot «arbeiderkrapylet» i diktet til Byron, hans nedvurdering av industriarbeideren («Segelfoss by», «Konene ved vannposten») henger sammen med hans «jordmystikk» som igjen er beslektet med nazistisk ideologi.

104822

17.11.20/11 1993

Hitler efterspurt

Adolf Hitlers «Mein Kampf» er en av de mest efterspurte bøker i Romania for tiden, skal man tro Bucuresti-avisen Adevarul. På svartebørsen noteres et eksemplar av boken til ca. 80 000 lei, noe som omtrent tilsvarende to gjennomsnittlige månedslønner, mens en normal salgspris var 6 500 lei. Boken blir ikke trykt i nye opplag fordi president Ilescu har nedlagt forbud mot den.

S.J.O.

Hitler 20/11 1993

Hitler søkte vennskapspakt med USA

Adolf Hitler planla en hemmelig pakt med USA i 1942. Han ville hjelpe USA i krigen mot japanerne, mot at USA lot være å støtte Storbritannia.

Opplysningene er hentet fra den britiske etterretningstjenestens krigsarkiver fra 1941 til 1942. 1273 nye dokumenter er nå lagt frem for offentligheten. Av dem går det frem at portugisiske diplomater advarte Storbritannias statsminister, Sir Winston Churchill, om at tyskerne vurderte å foreslå en vennskapspakt med USA. Men USA viste ingen velvilje overfor Tyskland. (NTB-AFP)